СУЧАСНА ЕЛЕКТРОНІКА ЛАБОРАТОРНА РОБОТА №2

RC, CR 4-х полюсники.

- 1. Спроектуйте схему для дослідження перехідних характеристик інтегруючого чотирьохполюсника. Підберіть $\tau = 10^3 10^5 \, c$.
- 2. Виконайте моделювання спроектованої схеми. Виконайте дослідження амплітудно частотні та фазо частотні характеристики схеми. Виміряйте час наростання імпульсу. Обчисліть τ і ωв.
- 3. Побудуйте спроектовану схему інтегруючого чотирьохполюсника.
- 4. Виміряйте час наростання імпульсу. Обчисліть τ і ωв.
- 5. Виконайте дослідження амплітудно частотну характеристику. Для побудови амплітудночастотних характеристик користуйтесь логарифмічним масштабом.
- 6. Спроектуйте схему для дослідження перехідних характеристик диференцюючого чотирьохполюєника. Підберіть $\tau = 10^3 10^5 \, \mathrm{c}$.
- 7. Виконайте моделювання спроектованої схеми. Дослідіть амплітудно частотні та фазо частотні характеристики схеми. Виміряти сколювання імпульсу. Обчислити τ і ωн.
- 8. Побудуйте спроектовану схему диференцюючого чотирьохполюсника. . Викнайте дослідження амплітудно частотні та фазо частотні характеристики схеми. Виміряти сколювання імпульсу. Обчислити τ і ωн.
- 9. Виконайте порівняння результатів моделювання та вимірювання обох схем. Підготуйте звіт (згідно вимог [5]).

ЛІТЕРАТУРА

- 1. Титце У., Шенк К. Полупроводниковая схемотехника.- М.: Мир.- 1982.- С.9-21.
- 2. Хоровиц П., Хилл У. Искусство схемотехники.- М.: Мир.- 1984.-Т.1.-С.11-64.- Т.2.- С.502-505.
- 3. Молчанов А.П., Занадворов П.Н. Курс электротехники и радиотехники.-М.: Наука.-1969.-С.9-28.
- 4. Кучеров И.Я. Основа радиотехники. Часть 1. КГУ, Киев, 1968.
- 5. ДСТУ 3008:2015. ЗВІТИ У СФЕРІ НАУКИ І ТЕХНІКИ. http://www.knmu.kharkov.ua/attachments/3659_3008-2015.PDF

ДОДАТОК. ПЕРЕХІДНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ 4-Х ПОЛЮСНИКІВ.

Перехідну характеристику чотирьохполюсника визначають як залежність від часу вихідного сигналу, якщо на його вхід подано стандартний сигнал — сходинка одиничної амплітуди. В просторі Лапласа він має вигляд $\frac{U_1}{p}$, а вихідний сигнал визначатиме перехідну характеристику чотирьохполюсника. Для **інтегруючого RC**-ланцюжка (схема A на рис.1) зображення вихідного сигналу набуває вигляду:

$$U_2(p) = U_1 \frac{1}{p} \frac{1/pC}{(R+1/pC)} = U_1 \frac{1}{p(p\tau+1)}$$
 (1)

Оригінал (перехідну характеристику) знаходимо по таблицях перетворення Лапласа:

$$U_2(t) = U_1(1 - \exp(-t/\tau))$$
 (2)

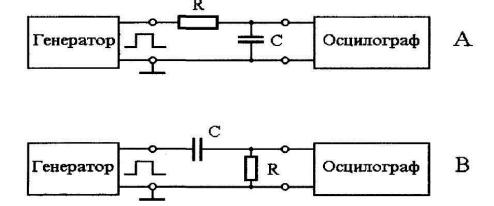
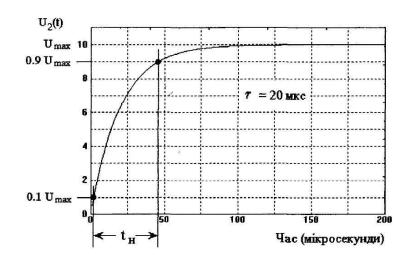

Рис.1. Схема ввімкнення RC і CR чотирьохполюсників.

Графік перехідної характеристики показано на рис.2, де вказано також визначення часу наростання сигналу — час, за який вихідний сигнал зростає від величини 0.1 до $0.9\ U_{\rm max}$.

Час наростання легко обчислити як різницю $t_{H} = t(0.9U_{\max}) - t(0.1U_{\max})$:

$$t_{\rm H} = \tau \ln(9) \approx 2.2\tau$$
.

Для д**иференцюючого СR** ланцюжка легко знайти зображення і оригінал вихідного сигналу:

$$U_2(p) = U_1 \frac{1}{p} \frac{R}{(R+1/pC)} = U_1 \frac{1}{p+1/\tau}$$
(3)

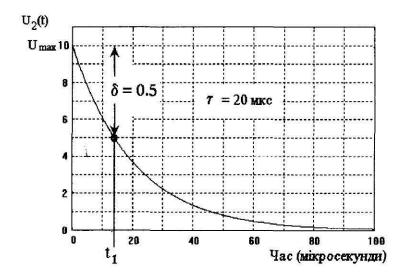

Рис.3. Перехідна характеристика диференцюючого СК чотирьохполюсника.

$$U_2(t) = U_1 \exp(-t/\tau) \tag{4}$$

Сколювання – параметр, що описує такий перехідний процес – визначають в такий спосіб:

$$\delta = \frac{\Delta U_2(t_1)}{U_{\text{max}}} = \frac{U_{\text{max}} - U_{\text{max}} \exp(-t_1/\tau)}{U_{\text{max}}} = 1 - \exp(-t_1/\tau) \approx \frac{t_1}{\tau}$$
(5)

Як відомо, параметри перехідних характеристик чотирьохполюсників мають зв'язок з відповідними параметрами їх частотних характеристик:

$$\omega_{II} = \frac{1}{t_1} \ln \left(\frac{1}{1 - \delta} \right) \approx \frac{\delta}{t_1}$$
(6)

$$\omega_B = \frac{\ln(9)}{t_H} \approx \frac{2.2}{t_H} \tag{7}$$